

Miloš
Habrnál

Procházky Frýdkem-Místkem

nastole

Procházky Frýdkem-Místkem

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihynastole.cz
www.albatrosmedia.cz

Miloš Habrnál
Procházky Frýdkem-Místkem – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Procházky Frýdkem-Místkem

© Miloš Habrnál, 2026

ISBN tištěné verze 978-80-7448-787-3

ISBN e-knihy 978-80-7448-808-5 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

Procházky Frýdkem-Místkem

Miloš Habrnál

Obsah

V zámku a podzámčí	10
S poutníky k Panně Marii	32
Tovární čtvrť	44
Od soudu na popraviště	62
Na šichtu do Lipiny	76
Podél vody	88
Místek očima Vincence Procházky	102
Všichni do zbraně, palte!!!	124
Po stopách Jaro Čermáka a bratří Šlapetů	140
Vzestup a pád rodiny Elzerů	162

Slovo autora

Procházky Frýdkem-Místkem se někomu mohou zdát pošetilé. Kam jít, když na vás ze všech stran vykukují panelové domy? Město těžce postihlo budovatelské nadšení v období let 1960–1980 a způsobené škody jsou bohužel nevratné. Funkcionáři se v padesátých letech minulého století rozhodli udělat z Frýdku-Místku ukázkové socialistické zázemí pro rodiny pracovníků hutních kombinátů i nových černouhelných dolů, jejichž otevření se připravovalo v blízkém okolí. Snaha nacpat do městečka v podhůří Beskyd až 100 000 lidí zcela změnila jeho tvář. Většina po staletí rostoucích čtvrtí byla srovnána se zemí. Zmizela původní síť ulic i uliček a čtyřproudé komunikace rozťaly obydlený prostor na několik částí. Stanovený cíl se naštěstí nepodařilo naplnit a bourání zbytku historických částí se zastavilo. Město kruté zmrzačení přežilo a stále dýchá. A ještě má co nabídnout.

Podíváme se spolu na místa, kudy možná chodíte denně, ale máte zavřené oči. Objevíte zákoutí, o kterých jste neměli ani tušení. Poznáte dnešní podobu města a ukážu vám také tu, kterou viděli naši předkové. Není to úplně jednoduché, slezský Frýdek a moravský Místek se po staletí vyvíjely zcela odlišně a k jejich administrativnímu spojení došlo až v roce 1943. Stále však máme dvě ústřední náměstí, dvě hlavní třídy, dvě radniční budovy. Veškeré snahy vytvořit nové společné centrum byly sice chvályhodné, leč marné. Proto jsou procházky rozděleny mezi obě městské části samostatně. Začneme na kopci ve Frýdku a pak sestoupíme do Místku. Připomeneme si také zaniklou židovskou i německou komunitu a některé osobnosti, které se z našeho vědomí již vytratily.

Pokud se vám některá trasa bude zdát příliš náročná, klidně si ji rozdělte. Vždy jsou poblíž nějaké autobusové zastávky. Ale abych vás nestrašil, sám jsem všechny procházky absolvoval mnohokrát. A to chodím o holi a na záda mi dýchá sedmdesátka.

Hlavně nespěchejte a nedívejte se na hodinky. Občas se zastavte a naslouchejte okolí i sobě. Budete-li mít pocit, že vás láká blízká lavička, usedněte, dívejte se a přemýšlejte. Protože jedině tak uslyšíte hlas města. A pokud mu porozumíte, stanete se jeho součástí.

Miloš Habrnál

01

V zámku a podzámčí

Začátek: Zámecké náměstí

Konec: Radniční ulice

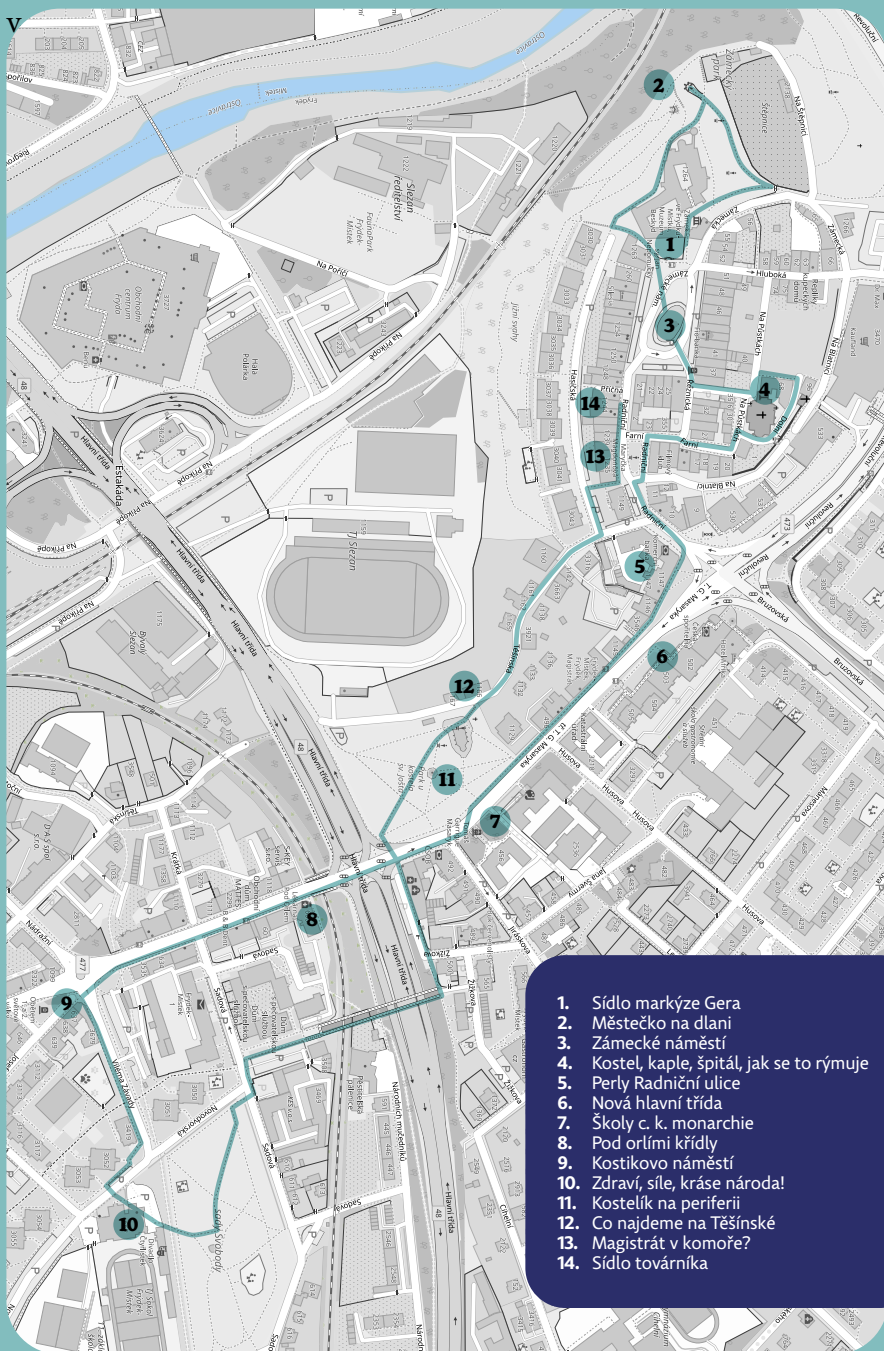
Délka: 3,5 km

Čas: 80 minut

Převýšení: 35 m stoupaní • 47 m klesání

S kočárkem: ano

První procházka nás zavede do nejstarších frýdeckých zákoutí. Vydáme se po kupeckých cestách, kudy drkotaly formanské vozy, i výstavních třídách, které rozezníval Radeckého marš. Uvidíme paláce měšťanů i domky dělného lidu. Historické jádro Frýdku bohužel brutálně osekala panelová výstavba, a jak uvidíme za chvíli, mohlo být daleko hůř.

Počátky Frýdku sahají přibližně do třicátých let 14. století. Předchůdcem města byla **ves Jamnice**, jejíž pravděpodobnou lokalitu si za chvíli ukážeme. Přibližně ve třicátých letech 14. století se přemístila k fortifikaci nad ohbím řeky Ostravice. Ze staroněmeckého označení pevnůstky spojujícího výrazy *vriden* (chránit) a *Ecke* (roh) se postupně vyvinul název městečka **Friedeck**, Frýdek.

Sídlo markýze Gera

Frýdecký zámek stojí na základech hradu, který nechal postavit kníže **Kazimír z rodu Piastovců** na počátku 14. století k ochraně kupecké cesty vedoucí z Moravy do Slezska. Postupně přecházel do rukou třeba Jana z Pernštejna či slezských Oppersdorfů a měnil svou podobu. Poslední majitel, habsburský arcivévoda Bedřich, ve Frýdku nežil. A právě jemu nasadil Petr Bezruč ve svých básních psí hlavu germánského válečníka z 10. století **Gera**. Básník naznačoval, že arcivévoda byl stejný, ne-li horší ničema. Po vzniku ČSR byl majetek Habsburků zkonfiskován a zámecké kanceláře využívaly civilní i vojenské úřady. Sídlem Muzea Beskyd se stal v roce 1960. V jeho prostorách můžete navštívit kromě stálé expozice různé výstavy a množství kulturních i vzdělávacích akcí. Na náměstí před bránou stojí **socha sv. Jana Nepomuckého** z roku 1727 a rodový znak patří Pražmům z Bílkova.

Do prostor zámku vstoupíme hlavní bránou, zdobenou **erby Jiřího III. z Oppersdorfu** a jeho manželky. První nádvoří je obestavěno budovami ze 17. století. Sloužily jako kanceláře i byty panských úředníků a správců. Nad vstupem do vlastního zámku se tyčí věž z 16. století. Dnešní podobu získala o 200 let později. Prohlídku vnitřních prostor vynecháme a zamíříme do zámeckého parku, založeného v 19. století.

Hned na začátku uvidíme zřejmě nejstarší strom ve městě, vlastně jeho ořezané a nemocné torzo. Je to **jasan ztepilý** a pamatuje dobu panování císaře Ferdinanda I. Dobrotivého. Poznáte ho snadno podle obvodu kmene dosahujícího šesti metrů. V seznamu památných dřevin však zapsán není. Na opačné straně stojí **socha sv. Josefa Pěstouna** z roku 1772, která sem byla přemístěna z Hluboké ulice. Zídka s plotem na místě původní hradby odděluje od parku ovocnou zahradu. Kdysi zaujímal podstatně větší plochu, a proto se severnímu svahu dodnes říká **Štěpnice**. Celé údolí bylo na počátku sedmdesátých let 20. století zavezeno stavebním odpadem až do výše 12 metrů. Tam, kde bublal potůček Blatnice, sviští auta po asfaltu nové Revoluční ulice. Revitalizace navážky podle projektu ateliéru FLORART v období 2002–2004 proměnila zpustlé rumiště v nádherný park **Pod Zámkem**. Podél

Frýdecký zámek

oplocení se vydáme k vyhlídce. Severní část zámku se na nás dívá okny Zlatého salonku a Rytířského sálu, zdobeného malbami 35 erbů. Sousední budovu zabírala velká kuchyně se sklady a spížemi. Vysunutý **gloriet** neboli zahradní pavilonek, přístupný po mostě, sloužil panstvu k odpočinku. Zřejmě stojí na základech hradní věže, avšak znatelně se naklání. Před ním je malá kruhová ledovna pro zámeckou kuchyni, často zaměňovaná za studnu, či dokonce hladomornu. A podívejte se také vpravo na **sochu sv. Floriána** z roku 1730, která kdysi hlídala Revoluční ulici.

Městečko na dlani

Zámecká vyhlídka pochází z roku 1965 a můžeme si z ní prohlédnout panoráma Místku, Palkovické hůrky i Beskydy. Nejlépe v období vegetačního klidu. Místečané své sousedy rádi škádlili otázkou, co je ve Frýdku nejhezčí. A sami odpovídali – no přece vyhlídka na Místek! Ale dříve nešlo jen o atrakci. Stávala zde mohutná hradní bašta, která ovládala středověkou obchodní cestu. Vidíme ji ve svahu přímo pod sebou. Pokud máte kočárek, vraťte se na náměstí, za chvíli jsme u vás.

Dále půjdeme podél hradební zdi. Podkovovitá **kaple sv. Barbory** se těšila velké úctě, neboť od 1. srpna 1687 ukrývala relikviář s **ostatky sv. Severiny**, patronky Frýdku. Za kaplí vidíme strážní věž na krakorcích. Okolní park se vyloupil ze zdivočelého porostu v roce 2011. V místě, kde cestička zahýbá doprava podél předního zámku, vykukuje roh nejstaršího paláce. Vyjdeme u nové Hasičské ulice, a než se vrátíme na náměstí, dobře si prohlédněte moderní domy na pravé straně. Proč? To za chvíli zjistíte. Před vstupem na náměstí je u nároží zámku vidět zbytek městské hradby.

Kašna je složena z částí různého stáří

Zámecké náměstí

Náměstí patří k nejstarším částem města, avšak podoba většiny domů pochází až ze druhé poloviny 19. století. Příliš často tady mával křídly červený kohout a poslední plošný požár vypukl 13. dubna 1848 v Radniční ulici v dnešním čp. 1239. Plameny spálily 72 domů, radnici i kostel. Kašna, sloužící od 16. století jako zdroj pitné a požární vody, nemohla pochopitelně nic zachránit. Ta dnešní osmiboká je z roku 1890 a starší podstavec litinové **sochy sv. Floriána** nese leto-počet 1863. Kolem kašny je zbytek dlažby z říčních kamenů. Ještě v 18. století mělo náměstí jinou dominantu. Nedaleko vodní nádržky se tyčila **kaple Zvěstování**

Panny Marie, kterou od roku 1649 spravovalo růžencové bratrstvo. O půlstoletí později svým vzhledem i výbavou konkurovala kostelům. Byla zbořena za vlády Josefa II. Zachovaly se dva obrazy, přemístěné do kostela Navštívení Panny Marie, a kamenná deska s latinským nápisem připomínajícím její založení hrabětem Jiřím z Oppersdorfu v roce 1644. Pacholci ji použili na opravu dlažby v sýpce panského velkostatku nedaleko baziliky. V roce 1920 způsobil její nález senzaci a dnes ji můžeme vidět v zámku u vstupu na druhé nádvoří.

Přelétněte očima historické domy s obnovenými fasádami a pak je na chvíli zavřete. Představte si na jejich místě budovy z Hasičské ulice. Ne, to není vtip, tak mělo náměstí skutečně vypadat a zabránila tomu jen aktivizace občanů několik let před listopadem 1989.

Nejprve si prohlédneme jižní stranu. Dům čp. 1282, u kterého jsme vyšli, je bývalá zámecká restaurace. Arcivévoda Bedřich pro ni obdržel hostinskou koncesi v roce 1903. Za první republiky ji provozovali manželé Drbalovi pod názvem **Dancing**, později Tabarin. **Hotel a caffè Silesia** fungovaly již za Rakouska-Uherska a sídlily v renesančním domě ze druhé poloviny 16. století. Na konci 19. století nesl podnik název U Zeleného stromu a scházela se v něm Občanská beseda. V roce 1931 lákala restaurace hosty na půllitr 12° plzeňského piva za 2,40 Kč a guláš za 5 Kč. A také na dámskou kapelu, jako ve filmu Někdo to rád horké. Po válce sloužila Silesia jako ubytovna dělníků Slezských textilních závodů a v roce 1958 byl hotel zrušen. Po rekonstrukci v roce 2002 je opět v provozu.

Něco navíc

Restaurace Dancing pružně zareagovala na společenské uvolnění v období pražského jara 1968 a hosté v sále mohli zhlédnout první striptýzové vystoupení ve městě. Když krátce po jeho ohlášení zhasla všechna světla, začalo zvědavé publikum tleskat. Jenže se jednalo o výpadek proudu a program musel být zrušen.

Věnujme pozornost zachovalým dřevěným výlohám sousedních obchodů. Třeba v domě čp. 1256 vedle turistického informačního centra. Krásná řezbářská práce, že? A povšimněte si vstupních domovních dveří. Vidíte ty dvě lví hlavy? U obchodu se sýry čp. 1250 zkuste najít červený výrobní štítek významného stolaře **Karla Langa**, není to příliš obtížné. A víte, že sousední cukrárnu otevřel 1. ledna 1919 Josef Bartoň? Dům fungoval v období 1545–1630 jako radnice, ovšem jeho tehdejší podobu neznáme.

Purkmistr Ondřej Esler s konšely se poté přesunuli do honosného paláce na rohu náměstí, který sloužil jako radnice až do poloviny 19. století. Pak uvolněné kanceláře připadly okresnímu soudu a později poštovnímu úřadu. Zchátralá budova byla nakonec zbořena a v roce 1939 ji nahradil obchodní dům **firmy Baťa** s dnešním čp. 21. Rozhodnutí o demolici vzbudilo vášně, rozhodl však špatný stav objektu a komplikace s dopravou. Dům totiž zasahoval do Radniční ulice a jízdní dráha měla šířku pouze 4,9 m!

Na nároží s Řeznickou ulicí stojí renesanční **palác U Erbu** purkmistra **Samuela Wolfa z Března** z roku 1660. Zdobí jej válcová věž a v přízemí jsou dodnes viditelné zbytky renesančního podloubí. Podle pověsti měla ze sklepení vést podzemní chodba do zámku a je pravda, že na přelomu 19. a 20. století se formanské vozy před domem několikrát propadly. Restaurace v domě není odnepaměti, ale teprve od roku 1978.

V pořadí druhý dům, čp. 37, na severovýchodní straně náměstí má zelenou fasádu. Vidíte na štítu propletená písmena S, H, L? Připomínají majitele **Leopolda Hupperta**, na jehož přání rekonstruoval dům do soudobé podoby v roce 1898 stavitel Carl Friedrich. Ve dvacátých letech minulého století se novým vlastníkem stal židovský obchodník **Sigmund Demner**, který měl v přízemí obchod s koloniálním zbožím. Celá rodina skončila za okupace v Terezíně, odkud Sigmund s manželkou Annou zamířili do Osvětimi. V pondělí 10. dubna 1944 se proměnili v hrst popela a klubko dýmu. Když skloníte hlavu, spatříte v dlažbě chodníku dvojici kamenů zmizelých s jejich jmény. A když jsme vzpomenuli Leopolda Hupperta, jeho syn Julius s manželkou Annou bydleli v čp. 25, kolem něhož jsme před chvílí prošli. Jejich životy vyhasly v Treblince v roce 1942. Také jejich stolpersteiny uvidíte na chodníku.

Pokračujeme směrem k zámku a zastavíme se před čp. 41. Fasádu ze žlutých obkládaček z doby kolem roku 1900 nelze přehlédnout. Iniciály na štítu patří tentokrát obchodníku **Rudolfu Žaarovi**, který zde měl prodejnu s textilním a módním zbožím. Pamětní deska na průčelí je velmi zajímavá. Připomíná **Rudolfa Niemtschika**, profesora Vysokého učení technického ve Vídni, který zde spatřil 28. dubna 1831 světlo světa. Upřímně řečeno, osobnost profesora již odvál čas. Ale to, že plaketa s textem v německém jazyce přežila události roku 1918 i 1945, lze považovat téměř za zázrak. V domě se narodil také Rudolfův mladší bratr **Ludwig Niemtschik**, skvělý fotograf, jehož nejstarší snímky nesou datum 1866.

U vstupního portálu sousedního domu si můžeme chvilku lámat hlavu nad významem domovního znamení, které tam nechal vytesal obchodník Alois Mitzely, a pak se přesunout k **penzionu Pod Kašnou**, který byl otevřen v roce 1999.

Domy na severní straně náměstí

Výklenek se soškou Madony s Jezulátkem připomíná, že zde Ondřej Janovský provozoval od roku 1843 nejstarší frýdeckou **lékárnu U Marie Pomocné**. Založil ji **Valentin Mierka** již v roce 1791 o několik domů dále a posledním majitelem byl Vilém Meixner. Po znárodnění tu byla provozována do roku 1967. Nakonec ještě rozklíčujeme značky na vstupním portálu rohového domu čp. 51. Iniciály připomínají majitele **Franze Žaara**, letopočet 1871 datum přestavby a 18 je tehdejší popisné číslo. Mimochodem, právě tady lékárna Valentina Mierky kdysi začínala. Kousek se vrátíme a ulicí Karolíny Světlé, dříve Kostelní, náměstí opustíme.

Kostel, kaple, špitál, jak se to rýmuje

Mohutná věž nejstaršího frýdeckého **kostela sv. Jana Křtitele** vznikla v období 1604–1650. Na první pohled je patrné, že je přímo nasáklá historií města. A také poznamenaná ničivými požáry v letech 1688, 1702 a 1848. Kostel existoval již v polovině 14. století, samozřejmě v menším provedení. Postupně byl rozšířen o chrámovou loď s několika kaplemi. Po tragickém požáru 12. dubna 1688 z něj zůstaly jen obvodové zdi. Díky nezměrné obětavosti se podařilo svatostánek obnovit a to se opakovalo ještě několikrát. Dnešní podoba chrámu pochází z konce

19. století. Po hřbitově, který kostel obklopoval ze tří stran až do časů Josefa II., není ani stopy. V jižní zdi kostela jsou zasazeny tři náhrobní kameny. Bohužel jsou zhotoveny z měkkého pískovce a jen stěží rozeznáme, který patřil Samuelu Wolfovi z Března (+1622), Václavu Jaškovi (+1667) nebo Pavlíně Němčikové (+1779). Pokud máte chuť, můžete v turistické sezóně vyšplhat po 211 schodech až na vrchol věže. Uvidíte zvony, vnitřní konstrukci, expozici o dějinách farnosti a v galerii některou z výstav. A pozor, vstup je ze strany od hradeb.

Žlutá budova nalepená k věži je bývalá farní, od poloviny 19. století **obecní škola**. Po osvobození ji využívalo učiliště válcoven plechu a v období 1967–2004 střední zdravotnická škola.

Prodejna Labužník sídlí v **Herzschlägerově špitálu s kaplí Panny Marie Bolesné**. O jejich vznik se zasloužily sestry **Pavλίna Anna Herzschlägerová** a **Rozálie Cecílie Kasewiusová**. Útulek pro sedm sociálně slabých osob zahájil provoz 8. dubna 1718. Se sousední kaplí je spojena zajímavá příhoda. V noci z 5. na 6. prosince 1714 překonala banda zbojníka **Ondráše** městské hradby a přepadla dům Pavlíny Herzschlägerové. Zoufalá oběť prosila o pomoc Pannu Marii a ta ji vyslyšela, resp. jedna služka unikla z domu a zburcovala sousedy. Lupiči raději utekli a škoda nebyla velká, na každého z nich připadla pouze jedna zlatka a šest haléřů. Kaple zasvěcená Panně Marii tak byla výrazem Pavlíniny vděčnosti, i když se jejího dokončení

Městské hradby a Herzschlägerův špitál

nedožila. Nad vstupem **najdeme reliéf Oplakávání Krista** s okřídlenou hlavou anděla a na východní straně uvidíme druhý, s motivem **Nejsvětější Trojice**. Starý špitál nahradila v roce 1828 prostornější budova s bytem pro kaplana a jeho pomocníka, proto se jí říkalo kaplanka. Při panelové výstavbě probíhaly zemní práce v období 1983–1988 tak bezohledně, že došlo ke zřícení části hradeb a zdi i klenby kaplanky začaly prskat. Dokonce se objevil návrh všechno zbourat, avšak na poslední chvíli se podařilo katastrofě zabránit.

Nedaleká **socha sv. Antonína Paduánského** z roku 1775 sem byla přemístěna z Bruzovské ulice. Můžeme sejít po schodech a prohlédnout si hradbu z druhé strany. Přechod staré a rekonstruované části je dobře vidět. Kolem vede novodobá ulice Na Blatnici, ale ta historická vedla přibližně o dvacet metrů severněji. Původní zástavbu nahradily prefabrikované objekty. Táhnou se od Radniční ulice a jedna ohavná budova občanské vybavenosti stojí přímo před námi. Patro na pilířích se téměř dotýká původní hradební zdi a brutálně ničí atmosféru místa. V sousedství se začalo stavět kino a kulturní dům. Po listopadu 1989 byly práce zastaveny a nehotová torza padla v roce 1997 k zemi. Na jejich místě otevřela v roce 2003 svou náruč prodejna Kaufland.

Moravský Jánošík bez legend

O zbojníku Ondrášovi jste jistě slyšeli, ostatně v Místku po něm máme pojmenovanou ulici a ve Sviadnově restauraci. Budoucí „pán Lysé hory“ Ondřej Fuciman se narodil 13. listopadu 1680 v rodině janovického fojta. Jako prvorozený syn měl zajištěnou skvělou budoucnost, jenže utekl ze studií a dal se k armádě. Po návratu se přidal k bandě lapků v Beskydech a po několika letech vedl vlastní oddíl, čítající asi 30 členů. Podle pozdějších romantických legend měl napravovat krivdy vrchnosti, trestat darebáky a pochopitelně bohatým brát a chudým dávat. Opravdu přepadali zámky či fary, ale také okrádali každého, kdo jim padl do rukou. Šlechtice o peníze, chudého krejčího o poslední klubko nití. Kořist si zbojníci rozdělili a o nějakém rozdávání nemohlo být ani řeči. Samotný Ondráš byl milovníkem dobrého moku i děvčat a jeho výdaje směřovaly spíše tímto směrem. Jako velké plus se mu přičítá, že během přepadení nikoho nezabil. To z něj ovšem světce nedělá, nehledě na to, že v hukvaldských protokolech je zmíněn jeho podíl na smrti malenovického fojta. Konec přišel v noci na 1. dubna 1715, kdy Ondráše ve

sviadnovském hostinci zabil valaškou jeho druh Jiří Fuciman (pouze shoda příjmení), zvaný Jurášek. Odměna 100 zlatých vypsána vrchností byla příliš lákavá a kamarádství muselo jít stranou. Jak už to bývá, syrová skutečnost ukazuje Ondráše v poněkud jiném světle, ale proč si kazit hezký příběh pravdou. Kdo ví, třeba se za 200 let budou vyprávět podobné historky o kmotru Mrázkovi, který napravoval chyby privatizace, mocným bral a drobným akcionářům dával...

Projdeme kolem **fary** z počátku 17. století a cestou si můžeme nad zadním vchodem Wolfova domu prohlédnout jeho **rodový znak s vlkem a růžemi**. Na levé straně Farní ulice stojí restaurovaný dům čp. 17. Přesně takovou fasádu viděl advokát Alois Jiřičný v září 1902, když se do budovy nastěhoval. Vedle stojí pozoruhodný **dům Pod Svícem**. Podle projektu Ferdinanda Heinricha jej postavil v roce 1884 Antonín Bezděk. Nešetrné stavební zásahy o sedmdesát let později zničily fasádu a budova zchátrala. Nový majitel dával ruinu dva roky dohromady a v roce 2000 dostala zpět původní tvář. Není to jen kavárna, restaurace či antikvariát, ale také klub i galerie překypují kulturním životem. Tady se zrodil v roce 2004 dnes již legendární charitativní festival **Sweetsen fest**.

Perly Radniční ulice

Malý parčík na rohu Farní a Radniční ulice vznikl na místě domů, které vyhořely v květnu 1945. Uprostřed záhonu květin stojí od roku 1970 **plastika Maryčky Magdonové** od sochaře Jindřicha Wielguse. Ve tváři dívky v šátku se značí smutek nad osudem, který popsal Petr Bezruč v jedné ze svých nejsilnějších básní.

Nároží ulice Na Blatnici zdobí žlutá vila městského lékaře **Richarda Hradečného**. Projekt předložili dva Františkové, Fiala a Grossmann, 25. dubna 1906 a za patnáct měsíců se mohlo kolaudovat. Štukovou výzdobu doplňují barevné kachlíky a okna v přízemí zdobí jemná mřížka. V přízemí se nacházela lékařská ordinace. Přestože se Richard Hradečný hlásil k německému jazyku, byl velmi oblíbený také v české společnosti. Sousední budova čp. 10 je bývalá **kaufhalle**, tedy městská tržnice z poloviny 19. století. Nejprve měla sloužit jako ubytovna vojska, ale nakonec byla do patra umístěna škola a dole se obchodovalo s bavlnou a sukem. V roce 1903 se do budovy nastěhovaly magistrát a policie. Po dostavbě nové radnice bylo přízemí uvolněno pro obchody a první patro pro kasárna četnictva.

Kostel sv. Jana Křtitele

Vila městského lékaře Richarda Hradečného

Dnes v ní má kanceláře odbor vnitřních věcí magistrátu. Naproti vile Richarda Hradečného stojí jednopatrová budova čp. 1149. Podnikatel **Valentin Žaar** ji nechal postavit v roce 1899 jako reprezentativní sídlo své tkalcovny. Kanceláře a sklady umístil do přízemí a v patře bydlela jeho rodina.

Na kaufhalle navazuje nenápadná menší budova čp. 9, ve které byste asi nepoznali varnu bývalého **frýdeckého pivovaru**. Od roku 1958 v ní byla prodejna potravin s největším obratem ze všech obchodů n. p. Pramen ve městě. Mimocho-dem, přesně tady začínala původní ulice Na Blatnici. Na místě pivovarské hospody, později Lidové jídelny, stojí od roku 1990 moderní plastika **Brána času** od umělce Jiřího Klímy. Škoda že přes ni nemůžeme nahlédnout do minulosti a prohlédnout si středověkou Horní neboli Těšínskou městskou bránu, která stávala o pár desítek metrů jižněji.

Něco navíc

Frýdecký měšťanský pivovar vařil zlatý, trochu kalný mok od poloviny 17. století v tzv. novém pivovaru u městských hradeb. Asi vás překvapí, že se ve městě pěstoval i chmel. Pivovar ukončil provoz v roce 1906, budovy však zůstaly stát a dostaly nové využití. Jejich likvidace proběhla v roce 1982.

A nyní se budeme věnovat sídlu **magistrátu**. Část přiléhající k ulici T. G. Masaryka je starší a pro **Frydeckou spořitelnu** ji vyprojektovali Arthur Baron s Oskarem Neumannem, synem textilního podnikatele Leopolda Neumanna. Část kancelářů si pronajaly okresní hejtmanství a berní správa. V přízemí nabízel občerstvení špičkový podnik **Café restaurant Habsburg**, jehož vnitřní vybavení, navržené vídeňským architektem Hassmanem ve stylu secese, zcela zastínilo místeckou Rundtovu kavárnu. Vše bylo dokončeno v roce 1902. Téměř po třiceti letech padlo rozhodnutí budovu dostavět a úkolu se podle projektu Antonína Grunda zhostili stavitelé Otmar Pazourek a Rudolf Zedníček. Dvě nová křídla pro potřeby radnice byla otevřena v roce 1929 a o rok později ozdobily hlavní vstup plastiky od sochaře Bohumila Kafky, symbolizující spoření. Zní vám to jméno povědomě? Ano, je to autor bronzového Jana Žižky na Vítkově, největší jezdecké sochy v naší republice (nikoli v Evropě). Dekorativní mříž nad vchodem zdobí logo spořitelny a naleznete jej i na schodišťovém vnitřním zábradlí. Stará a nová část jsou rozlišeny zelenou a šedou fasádou, ovšem jen orientačně. Při pohledu z Radniční ulice je rozhraní až za třetím oknem zleva. Na budově vidíme spoustu dekorativních prvků a symbolů spořitelny, jen ta střecha vypadá trochu divně. Hodně se zjednodušila a z nároží zmizela v roce 1974 věžička.

Nové křídlo budovy spořitelny a radnice

Nová hlavní třída

To už stojíme na třídě **T. G. Masaryka**. Vznikla teprve na konci 19. století, kdy úzká Těšínská ulice přestala stačit provozu a bylo nutné vybudovat novou dopravní tepnu Císaře Františka Josefa. Po vzniku ČSR se název změnil na Wilsonovu, za okupace dostala jméno Hermanna Göringa a v roce 1945 zase Rudé armády. Současné pojmenování jí nadělil listopad 1989.

Vydáme se podél **kavárny Radhošť**, což je od roku 1918 název kavárny Habsburg, a u katastrálního úřadu přejdeme silnici. Lépe tak uvidíme žlutou budovu čp. 1131 knihtiskaře **Josefa Orla**. Firma Zdeňka Juroše ji postavila v roce 1925. O tři roky později zahájila v přízemí provoz první česká frýdecká lékárna magistra Ladislava Kusaly. Ale spíše si vybavíte mléčnou jídelnu, která byla otevřena v roce 1965 a udržela se až do počátku devadesátých let.

Školy c. k. monarchie

Na rohu Husovy ulice stojí monumentální **1. základní škola Petra Bezruče**. Podle projektu Antona Grossera ji postavil v historizujícím stylu Rudolf Aulegk. Byla otevřena 15. září 1889 jako německá chlapecká obecná a měšťanská škola Františka Josefa I. a její stavba netrvala ani deset měsíců. Nové jméno po oblíbeném básníkovi dostala v roce 1935, ale veřejnost ji nazývala **Pod Sovou** podle zdaleka viditelného symbolu moudrosti na hlavní římse. Pod ní můžete vidět znak města Frýdku. Sousední budova je dílem Carla Friedricha a patřila německému **gymnáziu korunního prince Rudolfa**. Výuka mohla být zahájena 18. října 1903. Ve dvacátých letech minulého století se do ní přestěhovala dvouletá tkalcovská škola a v roce 1939 zde našla útočiště **obchodní akademie** evakuovaná z Českého Těšína. V nové republice proběhla postupná transformace na střední ekonomickou školu a po listopadu 1989 se vrátil název obchodní akademie. V současné době zde najdeme **střední odbornou školu**.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Procházky Frýdkem-Místkem***.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.